

Karta Polaka

Nowe uprawnienia dla Polaków na Wschodzie

Lenko Korta Privilegijos, suteikiamos Rytuose gyvenantiems lenkams

Rzeczpospolita Polska

Lenkijos Respublika

Godło Rzeczypospolitej
Lenkijos respublikos herbas

Barwy narodowe: kolory biały i czerwony
Tautinės spalvos: balta ir raudona spalvos

Hymn narodowy: Mazurek Dąbrowskiego – słowa hymnu na str. 16.

Tautinis himnas: Danbrowskio Mazurka – himno žodžiai psl.nr. 16.

Obszar: 312 685 km kwadratowych (68. miejsce w świecie)

Liczba ludności: 38 mln 518 tys. (32. miejsce w świecie)

Stolica: Warszawa (ok. 2 mln mieszkańców)

Największe miasta: Kraków (760 tys.), Łódź (760 tys.), Wrocław (630 tys.), Poznań (580 tys.), Gdańsk (460 tys.)

Ustrój polityczny: demokracja parlamentarna

Najważniejsze święta państwa: 11 listopada – rocznica odzyskania niepodległości (1918 r.),

3 maja – rocznica uchwalenia Konstytucji I Rzeczypospolitej (1791 r.)

Ludność: 96,6 proc. – Polacy, ponadto: Ślązacy (0,45 proc.), Niemcy (0,40 proc.), Białorusini (0,14 proc.), Ukraińcy (0,05 proc.)

Średnia długość życia dla kobiet – 78 lat, **średnia długość życia dla mężczyzn** – 69 lat

Religie: katolicy (34,2 mln – ok. 90 proc.), ponadto m.in. prawosławni, (0,5 mln),

ewangelicy różnych odłamów (ok. 130 tys.), świadkowie Jehowy (130 tys.)

Waluta: polski złoty (wart 100 groszy); obecnie 1 euro = 3,75 zł, 1 dolar = 2,72 zł

Inflacja: ok. 1 proc. (2006 r.)

Roczny produkt krajowy brutto (PKB) – 560 mld dolarów (25. miejsce w świecie w 2006 r.),

PKB w przeliczeniu na głowę mieszkańca – 14 500 dolarów

Lenkijos Respublika

Teritorija: 312 685 kvadratinį kilometrų (68 vieta pasaulyje)

Gyventojų skaičius: 38 mln. 518 tūkst. (32 vieta pasaulyje)

Sostinė: Varšuva (apie. 2 mln. gyventojų)

Didžiausi miestai: Krokauva (760 tūkst.), Lodzė (760 tūkst.), Vroclavas (630 tūkst.), Poznanė (580 tūkst.), Gdanskas (460 tūkst.)

Politinė satvarka: parlamentinė demokratija

Svarbiausios valstybinės šventės: lapkričio 11 – atgauta nepriklausomybė (1918 m.),

gegužės 3 – patvirtinta I – oji Lenkijos Respublikos Konstitucija (1791 m.)

Gyventojai: 96,6 proc. – Lenkai bei: Silėziečiai (0,45 proc.), Vokiečiai (0,40 proc.), Baltarusai (0,14 proc.), Ukrainiečiai (0,05 proc.)

Vidutinė moterų gyvenimo trukmė - 78 metai

Vidutinė vyrų gyvenimo trukmė - 69 metai

Religija: katalikai (34,2 mln - apie 90 proc.), pravoslavai, (0,5 mln), įvairių šakų evangelikai (apie 130 tūkst.),

Jahovos liudytojai (130 tūkst.).

Valiuta: zlotas (vertė 100 grošių); dabar 1 euras = 3,75 zł., 1 doleris = 3,72 zł.

Infliacija: apie 1,5 proc. (2006)

Bendras vidaus produktas Brutto (BVP) - 560 milijardai dolerių (2006 m. 25 vieta pasaulyje), Pagal BVP metinės pajamos vienam gyventojui - 13400 dolerių.

Lech Kaczyński
Prezydent RP

Szanowni Państwo! Polacy!

Z ogromną dumą, satysfakcją, a jednocześnie wielkim wzruszeniem podpisałem jeden z najważniejszych dokumentów przygotowanych przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej – Ustawę o Karcie Polaka. Dzięki niej polskie władze spłacają wielki dług wobec kilku milionów Rodaków, którzy – zwykle nie z własnej winy, na skutek powojennego przesunięcia granic na zachód – znaleźli się poza granicami Ojczyzny. Mimo skrajnie trudnych warunków: zakazów używania języka polskiego, braku kaplic i kościołów do modlitwy, groźby więzienia czy utraty pracy i silnej presji sowiezietyzacyjnej – Polacy zamieszkałi na terenie byłego ZSRR pozostawali polskimi patriotami, pielęgnowali tradycję ojców, dbali o groby przodków, zachowali język choćby w modlitwie. I przetrwali! I stanowią dziś część dumnego Narodu Polskiego.

Wiem, co znaczy paść ofiarą niesprawiedliwych rozstrzygnięć historycznych. Moi rodzice 1 września 1939 r. wprowadzili się do nowo kupionego domu w Brześciu nad Bugiem. Trzy tygodnie później wkroczyły tam zbrodnicze oddziały sowieckie, a rodzice – uciekając przed grabieżami – przedostali się do rodzinnej Warszawy i tam przetrwali niemiecką okupację. Część mojej rodziny pochodziła z dawnych kresów Rzeczypospolitej i dlatego los Rodaków na Wschodzie – tych, którzy nigdy nie wyrzekli się swojej ojczyzny, a którzy z powodu zmian granic przestali być jej obywatelami, jest mi szczególnie bliski.

Karta Polaka to dokument, który – choć nie daje polskiego obywatelstwa – przywraca naszym Rodakom ze Wschodu wiele należnych praw. Będziecie Państwo mogli w naszym kraju uczyć się i pracować jak inni obywatele. Będziecie mogli przyjeżdżać, nie płacąc za wizy.

Mam nadzieję, że Karta Polaka – dokument potwierdzający przynależność do Narodu Polskiego – będzie dla Was powodem do satysfakcji. Nosiliście przez lata orła białego w sercu. Dziś władze Rzeczypospolitej przywracają Wam dokument z orłem. Bądźcie z niego dumni! Polska na Was czeka!

Lech Kaczyński
Prezydent RP

Gerbiami tautiečiai! Lenkai!

Su dideliu pasidžiavimu, pasitenkinimu bei jauduliu pasirašiau vieng svarbiausių Lenkijos Respublikos Vyriausybės paruoštų dokumentų – nutarimą dėl Lenko kortos. Šia korta Lenkijos vyriausybė gražina didelę skolą keliems milijonams tautiečių atsidariusių už tėvynės ribų ne savo noru, o dėl pokario metais į vakarus perkeltos valstybinės sienos. Nepaisant ypatingai sunkių sąlygų: draudimo kalbėti lenkiškai, koplyčių ir bažnyčių stygiaus pamaldoms, grėsmės būti įkalintiems ar prarasti darbą, ir stipraus sovietizacijos procesų poveikio – Lenkai, apsigyvenę buvusios TSRS teritorijoje išliko Lenkijos patriotais, puoselėjo tėvų tradicijas, rūpinosi protėvių kapais, išsaugojo kalbą – bent maldose. Ir išgyveno! Ir šiandieną jie yra išdidžiosios lenkų tautos dalimi.

Pats žinau ką reiškia tapti nesąžiningų istorinių sprendimų auka. 1939 m. rugsėjo 1 d. mano tėvai persikėlė į namelį, kurį nusipirko netoli Bresto prie Bugo upės. Po trijų savaičių ten užklydo kariniai sovietų daliniai, o tėvai norėdami išvengti plėšimų persikėlė į gimtąją Varšuvą ir ten išgyveno okupacijos laikmetį. Dalis mano šeimos nuo neatmenamų laikų buvo Lenkijos pasienio gyventojai, todėl man ypatingai rūpi rytuose gyvenančių tautiečių likimas, kurie dėl valstybinės sienos ribų pakeitimo prarado jos pilietybę, bet niekada neišsižadėjo savo tėvynės.

Lenko korta yra dokumentas, kuris nors ir nesuteikia Lenkijos pilietybės, tačiau duoda mūsų tautiečiams iš rytų daug jiems priklausančių teisių. Mūsų šalyje Jūs galėsite mokytis ir dirbti kaip visi Lenkijos piliečiai. Galėsite gauti nemokamą vizą. Panorėję galėsite apsigyventi Lenkijoje. Viliuosi, kad Lenko korta - dokumentas patvirtinantis, jog esate lenkų tautybės, suteiks jums pasidžiavimo jausmą. Baltąjį erelį ilgus metus nešiokite prie širdies. Šiandieną Lenkijos Respublikos Vyriausybė gražina Jums dokumentą su erelio atvaizdu. Didžiukitės juo! Lenkija laukia Jūsų!

Najważniejsze przywileje dla Rodaków

Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność do Narodu Polskiego. Posiadaczowi Karty Polaka przysługują uprawnienia wynikające z ustawy o Karcie Polaka, uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 7 września 2007 roku. Ustawa wchodzi w życie po 6 miesiącach od dnia ogłoszenia w Monitorze Polskim, czyli w ostatnich dniach marca 2008 roku.

Osoba, która ma Kartę Polaka:

- może bez opłat otrzymać wizę pobytową długoterminową uprawniającą do wielokrotnego przekraczania granicy Rzeczypospolitej Polskiej;
- może podejmować na terenie Rzeczypospolitej Polskiej legalną pracę bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę;
- może prowadzić w Polsce działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak obywatele polscy;
- może w Polsce korzystać z bezpłatnego systemu oświaty na poziomie podstawowym, średnim i wyższym na takich samych zasadach jak obywatele polscy, a zarazem ubiegać się o stypendia i pomoc na naukę przeznaczone dla cudzoziemców uczących się i studiujących w Polsce;
- może w stanach nagłych korzystać w Polsce z bezpłatnej opieki zdrowotnej na takich samych zasadach jak obywatele polscy;
- może korzystać z 37-procentowej ulgi na przejazdy koleją na terenie Polski;
- może za darmo zwiedzać muzea państwowe w Polsce;
- może w pierwszej kolejności ubiegać się o środki finansowe z budżetu państwa polskiego lub z budżetu samorządów gmin w Polsce przeznaczone na wspieranie Polaków za granicą.

Karta to nie obywatelstwo

Uwaga! Otrzymanie Karty Polaka nie oznacza przyznania obywatelstwa polskiego, przyznania prawa do osiedlania się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ani prawa przekraczania bez wizy granic Rzeczypospolitej Polskiej.

Jawor, protestancki Kościół Pokoju
*Protestantų Ramybės
bažnyčia, Javoras*

Kaip pilietis šalyje

Lenko korta tai dokumentas patvirtinantis, jog esate lenkų kilmės. Ši korta suteikia savininkui Lenkijos Respublikos Seime 2007 metų rugšėjo 7 d. įstatymu dėl Lenko kortos patvirtintas teises. Įstatymas įsigalioja po šešių mėnesių nuo jo patvirtinimo dienos.

Asmuo turintis Lenko kortą:

- galės nemokamai gauti ilgalaikę vizą, suteikiančią teisę į daugkartinį įvažiavimą į Lenkijos Respubliką;
- galės legaliai dirbti Lenkijos Respublikoje;
- galės vykdyti ūkinę veiklą, Lenkijos Respublikoje tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir Lenkijos piliečiai;
- turės teisę į nemokamą švietimą pradinėse septynmetėse, vidurinėse ir aukštosiose švietimo įstaigose turėdami vienodas teises, kaip ir lenkijos piliečiai, t.y., galės siekti stipendijos ir paramos studijoms, kuri skiriama Lenkijoje besimokantiems ir studijuojantiems užsieniečiams;

- ūmios ligos atveju galės gauti būtiną medicininę pagalbą, kaip ir Lenkijos piliečiai;
- turės teisę gauti 37- procentų nuolaidą geležinkelio transporto bilietams keliaudami Lenkijos teritorijoje;
- galės nemokamai lankytis valstybiniuose Lenkijos muziejuose;
- turės pirmumo teisę prašydami finansinės paramos iš Lenkijos valstybės ar savivaldybės biudžeto skirto užsienyje gyvenantiems lenkams paremti.

Korta nėra pilietybė

Dėmesio! Išduota Lenko korta nesuteikia nei Lenkijos pilietybės, nei teisės apsigyventi Lenkijos Respublikos teritorijoje, nei teisės be vizos kirsti Lenkijos Respublikos sieną.

Białyсток, Bazylika Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny
Bazilika Šventojo Marijos Dangus Ėmimas

Warszawa,
Pomnik Chopina
Šopeno paminklas,
Varšuva

Proste zasady

Karta Polaka może być przyznana osobie, która uważa, że należy do Narodu Polskiego i jednocześnie:

- zna język polski przynajmniej w stopniu podstawowym i uważa go za język ojczysty;
- zna i kultywuje polskie tradycje i zwyczaje;
- w obecności konsula Rzeczypospolitej Polskiej lub upoważnionego pracownika złoży pisemną deklarację przynależności do Narodu Polskiego;
- wykaże, że co najmniej jedno z rodziców lub dziadków albo oboje pradziadkowie byli narodowości polskiej lub posiadali polskie obywatelstwo. Albo przedstawi pisemne zaświadczenie organizacji polskiej lub polonijnej o swoim aktywnym zaangażowaniu w działalność na rzecz języka i kultury polskiej lub polskiej mniejszości narodowej w ciągu co najmniej ostatnich trzech lat.

Warszawa Varšuva

Karta tylko dla Polaków na Wschodzie

Karta Polaka może być przyznana wyłącznie osobie nieposiadającej polskiego obywatelstwa albo zezwolenia na osiedlenie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, która posiada obywatelstwo: Republiki Armenii, Republiki Azerbejdżańskiej, Republiki Białorusi, Republiki Estońskiej, Gruzji, Republiki Kazachstanu, Republiki Kirgiskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Mołdowy, Federacji Rosyjskiej, Republiki Tadżykistanu, Turkmenistanu, Ukrainy lub Republiki Uzbekistanu. Karta Polaka może być też przyznana osobie, której polskie pochodzenie zostało potwierdzone zgodnie z przepisami ustawy o repatriacji z 9 listopada 2000 roku.

Papraustos taisyklės

Lenko korta gali būti išduota asmeniui, kuris įrodo esąs lenkų tautybės bei:

- turi lenkų kalbos pradmenis ir šią kalbą laiko gimtąja;
- žino ir gerbia lenkų tautos tradicijas ir papročius;

- Lenkijos Respublikos Konsului, raštu, pareiškia savo valią priklausyti lenkų tautai;
- galintiems įrodyti, kad bent vienas iš tėvų, senelių ar prosenelių buvo lenkų tautybės arba turėjo Lenkijos pilietybę.
- pateikusiems raštišką užsienio lenkų arba polonijos organizacijos liūdimimą patvirtinantį aktyvią veiklą lenkų kultūros ir kalbos ar tautinių mažumų labai mažiausiai tris paskutinius mėnesius.

Korta tik Rytuose gyvenantiems lenkams

Teisė, išimties tvarka gauti Lenko kortą, suteikiama čia išvardintų valstybių asmenims neturintiems Lenkijos pilietybės arba leidimo gyventi Lenkijos Respublikos teritorijoje: Armėnijos, Azerbaidžano, Baltarusijos, Estijos, Gruzijos, Kazakstano, Kirgizijos, Lietuvos, Latvijos, Moldavijos, Rusijos Federacijos, Tadžikistano, Turkmenijos, Ukrainos ir Uzbekistano. Taip pat Lenko korta gali būti išduota asmenims, kurių lenkiška kilmė buvo patvirtinta pagal 2000 metų lapkričio 9 d. nutarime esančius punktus dėl repatriacijos.

Mikołaj Kopernik,
astronom
Mikolajus Kopernikas
astronomas

Najczęściej zadawane pytania

Kto wyda mi Kartę Polaka?

Kartę wydaje konsul polski właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o Kartę Polaka. Należy pamiętać, że wniosek o Kartę Polaka trzeba złożyć na piśmie. W konsulacie przy wydawaniu Karty Polaka nie pobiera się opłat konsularnych. Karta Polaka jest bezpłatna.

Co trzeba napisać we wniosku o Kartę Polaka?

Trzeba tam umieścić:

- imię i nazwisko osoby ubiegającej się, datę i miejsce jej urodzenia, płeć, adres zamieszkania, obywatelstwo, narodowość, obywatelstwo i narodowość rodziców, dziadków lub pradziadków, jeżeli to na ich pochodzenie powołuje się osoba ubiegająca się o Kartę Polaka.

Do wniosku trzeba dołączyć kopię ważnego dokumentu tożsamości oraz kopie dokumentów potwierdzających dane zawarte we wniosku. Mogą to być np.: polskie dokumenty tożsamości; akty stanu cywilnego lub ich odpisy; metryki chrztu; świadectwa szkolne; dokumenty potwierdzające odbycie służby wojskowej w polskich formacjach wojskowych; dokument potwierdzający fakt deportacji lub uwięzienia zawierający wpis o polskim obywatelstwie czy pochodzeniu ofiary deportacji lub uwięzienia; dokument rehabilitacji osoby deportowanej zawierający wpis o polskim pochodzeniu tej osoby; zagraniczny dowód tożsamości zawierający wpis na temat polskiej narodowości danej osoby; zaświadczenie z organizacji polskiej lub polonijnej o aktywnej działalności na rzecz polskiej kultury, języka lub mniejszości polskiej; prawomocna decyzja o polskim pochodzeniu wydana zgodnie z przepisami ustawy o repatriacji.

Uwaga! Wykaz organizacji polskich i polonijnych uprawnionych do wydawania takich zaświadczeń zostanie ogłoszony w Monitorze Polskim (dostępny w konsulacie).

Kiedy dziecko może otrzymać Kartę Polaka?

Jeśli oboje rodzice mają Kartę Polaka albo ma ją jedno z rodziców, a drugie wyraża w obecności konsula polskiego zgodę na wydanie dziecku Karty Polaka.

Uwaga! Zgoda rodzica nie jest wymagana, jeśli rodzic ten został pozbawiony władzy rodzicielskiej. Jeżeli małoletni skończył 16 lat, musi osobiście wyrazić zgodę na otrzymanie Karty Polaka. Karta Polaka przyznana małoletniemu traci ważność po upływie roku od dnia uzyskania przez niego pełnoletności. Aby tego uniknąć, trzeba najpóźniej na trzy miesiące przed terminem upływu ważności Karty Polaka złożyć wniosek o przedłużenie jej ważności na następne 10 lat.

Zasłużeni unikną formalności

Uwaga! Osobom szczególnie zasłużonym polski konsul może wydać Kartę Polaka bez konieczności przedstawiania zaświadczeń.

Także konsul w czasie rozmowy ocenia, w jakim stopniu wnioskodawca starający się o Kartę Polaka zna język polski.

Dažniausiai užduodami klausimai

Kas man išduos Lenko Kortą?

Priklausomai nuo intereso gyvenamosios vietos, Lenko Kortą išduoda Lenkijos Konsulas. Atminkite, kad prašymą išduoti Lenko Kortą reikia pateikti raštu. Išduodant Lenko Kortą, konsulinio mokesčio mokėti nereikia.

Kaip rašyti prašymą?

Reikia nurodyti:

– Lenko Kortos prašančio asmens vardą ir pavardę, gimimo datą ir vietą, lytį, adresą, pilietybę, tautybę, tėvų arba senelių bei prosenelių pilietybę ir tautybę – atsižvelgiant kieno iš jų lenkiška kilme remiasi Lenko Kortos prašantis asmuo.

Prie pateikto prašymo reikia pridėti galiojantį tapatybės liudijimo dokumentą bei prašyme nurodytus duomenis patvirtinančių dokumentų kopijas. Pavyzdžiui, tai galėtų būti: lenkų tapatybę liudijantys dokumentai; dokumentai ar išrašai, nurodantys civilinę padėtį; krikšto metrikai; mokyklos baigimo atestatas; Lenkijos daliniuose atliktą karinę tarnybą patvirtinantys dokumentai; dokumentai, patvirtinantys deportavimą ar įkalinimą su patvirtintu įrašu apie deportuoto arba įkalinto asmens turimą Lenkijos pilietybę arba kilmę; užsienio piliečio tapatybės dokumentas su įrašu apie šio asmens lenkų kilmę; užsienio lenkų ar polonijos organizacijos liudijimas apie aktyvią veiklą lenkų kultūros, kalbos ar tautinių mažumų labui; galiojantis dokumentas patvirtinantis lenkų kilmę, išduotas remiantis repatriacijos punktų nuostatomis. Dėmesio! Užsienio lenkų ar polonijos organizacijų, turinčių įgaliojimus išduoti tokius liudijimus, sąrašas bus paskelbtas valstybės žinių dienraštyje „Lenkijos žinių monitoringas“ (dienraštį galima rasti konsulatė).

Tesinys puslapyje 11

Nusipelnę išvengia formalumų

Dėmesio! Ypačiai nusipelnusiems asmenims Lenkijos Konsulas gali išduoti Lenko Kortą be papildomų pažymėjimų. Pokalbio metu Konsulas įvertina asmens, norinčio gauti Lenko Kortą, lenkų kalbos mokėjimo lygį.

Zachowaj lub zapamiętaj

Jak długo jest ważna Karta Polaka?

Karta Polaka jest ważna przez 10 lat od daty jej przyznania. Najpóźniej na trzy miesiące przed terminem upływu ważności Karty Polaka trzeba wystąpić o jej przedłużenie na kolejne 10 lat. Karta Polaka traci ważność także w przypadku, gdy jej posiadacz uzyska obywatelstwo polskie lub osiedli się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Kto wręcza Kartę Polaka?

Osobie, której przyznano Kartę Polaka, odpowiedni dokument wydaje polski konsul lub osoba przez niego upoważniona. Jeżeli to tylko możliwe, wręczenie Karty Polaka powinno odbyć się w sposób uroczysty. W przypadku zgubienia lub zniszczenia Karty Polaka, konsul na wniosek posiadacza Karty wydaje jej duplikat.

Jak korzystać z Karty Polaka?

Aby skorzystać z uprawnień, które gwarantuje Karta Polaka, należy ją okazać wraz z ważnym dokumentem tożsamości.

Kiedy konsul odmawia wydania Karty Polaka?

Konsul odmówi wydania Karty Polaka, gdy wnioskodawca dołączy do wniosku dokumenty zawierające nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje albo gdy wnioskodawca zezna nieprawdę lub zatai prawdę, podrobi dokument albo użyje autentycznego dokumentu w złej wierze. A także, gdy wnioskujący o Kartę Polaka repatriował się z terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na podstawie umów repatriacyjnych zawartych w latach 1944–1957 do jednego z państw będących stroną tych umów. Kart Polaka nie otrzymają także osoby, które mają już obywatelstwo polskie, oraz ci, którzy działają ze szkodą dla bezpieczeństwa, obronności, porządku publicznego lub podstawowych interesów Rzeczypospolitej Polskiej.

Oni pomogą

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” pomoże Państwu przygotować się do spotkania z konsulem. W kwietniu 2008 roku na obszarach najliczniej zamieszkałych przez Polaków zostaną powołane specjalne oddziały Fundacji, których zadaniem będzie bezpośrednia pomoc Państwu w przygotowaniu kompletnego i dobrze wypełnionego wniosku o przyznanie Karty Polaka. Fundacja od ponad 15 lat wspiera środowiska polskie w ich działalności edukacyjnej, medialnej, kulturalnej i społecznej. Nasz adres: ul. Jazdów 10A, 00-467 Warszawa, tel.: +48 22 628 55 57 www.pol.org.pl

Stalowa Wola, Muzeum Regionalne
Stalova Wola, Regionalinis muzejus

Išsaugok arba atsimink

Lenko Kortos galiojimas laikas?

Lenko Korta galioja 10 metų nuo jos išdavimo dienos.

Likus trims mėnesiams iki Lenko Kortos galiojimo pabaigos reikia pateikti prašymą dėl jos pratęsimo sekantiems 10 metų. Lenko Korta nustoja galioti kai jos savininkui suteikiama Lenkijos pilietybė arba jis apsigyvena Lenkijos Respublikoje.

Kas įteikia Lenko Kortą?

Asmeniui, kuriam suteikiama teisė gauti Lenko Kortą, šį dokumentą išduoda Lenkijos Konsulas arba jo įgaliotasis asmuo. Esant galimybei Lenko Korta įteikiama iškilmingai. Jeigu Lenko Korta pametama ar sugadinama, tai kortos savininko prašymu Konsulas išduoda jos dublikatą.

Kaip naudotis Lenko Korta?

Norint pasinaudoti Lenko Korta savininkui teikiamomis privilegijomis ją reikia pateikti kartu su asmens tapatybę liūdijančiu dokumentu.

Kada konsulas atsisako išduoti Lenko Kortą?

Konsulas atsisako išduoti Lenko Kortą, jeigu interesantas kartu su prašymu pateikia dokumentus su klaidingais asmens duomenimis ar melaginga informacija, kai prašantysis sako netiesą ar ją nuslepia, suklastoja dokumentus arba panaudoja autentišką dokumentą blogiems ketinimams įgyvendinti. Bei, jeigu Lenko Kortos prašantis asmuo reparacijos sutarties pagrindu į vieną iš šalių, šios sutarties dalyvių. Taip pat Lenko Korta neišduodama Lenkijos pilietybę turintiems asmenims bei asmenims, kurių veikla kenkia valstybės saugumui, gynybai, viešai tvarkai arba pagrindiniams Lenkijos Respublikos interesams.

Jie padės

Fondas „Pagalba Rytuose gyvenantiems lenkams“ Jums padės pasiruošti susitikimui su konsulu. 2008 metų balandžio mėnesį šalyse, kuriose gyvena daugiausia Lenkijos tautybės gyventojų, LR Konsulatuose bus sudaryti specialūs fondo skyriai, kurie padės Jums paruošti ir užpildyti prašymą Lenkijos piliečio kortai gauti.

Fondas „Pagalba Rytuose gyvenantiems lenkams“ jau 15 metų lenkų centrus ir jų edukacinę, kultūrinę ir visuomeninę veiklą.

Mūsų adresas: g. Jazdów 10A, 00-467 Varšuva, www.pol.org.pl

Zachowaj lub zapamiętaj

Kiedy Karta Polaka traci ważność?

Konsul unieważnia Kartę Polaka, gdy jej posiadacz zachowuje się w sposób uwłaczający Rzeczypospolitej Polskiej lub Polakom, działa na szkodę Rzeczypospolitej Polskiej, a także, gdy posiadacz Karty Polaka otrzymał obywatelstwo polskie lub osiedlił się w Polsce albo zrzekł się Karty Polaka. Posiadacz ma obowiązek niezwłocznie zwrócić unieważnioną Kartę Polaka konsulowi.

Jak wygląda dokument Karta Polaka?

Wzór dokumentu Karta Polaka, a także wzór wniosku, który trzeba złożyć, aby ją otrzymać, określi Rada Ministrów w specjalnym rozporządzeniu.

Bytom, Muzeum
Górnośląskie
Bytomas,
Aukštosenzečio
muzejus

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie
Varšuvos universitetinė biblioteka

Išsaugok arba atsimink

Kada Lenko Korta negalioja?

Konsulas panaikina Lenko Kortos galiojimą kai jos savininkas elgiasi nepagarbiai Lenkijos Respublikos arba pačių Lenkijos piliečių atžvilgiu, vykdo Lenkijos Respublikai kenksmingą veiklą, o taip pat, kai Lenko kortos savininkui suteikiama Lenkijos pilietybė, jis apsigyvena Lenkijoje arba laisva valia atsisako Lenko Kortos. Savininkas nedelsdamas privalo gražinti Konsului negaliojančią Lenko Kortą.

Kaip atrodo Lenko Korta?

Lenko Kortos dokumento bei prašymo, kurį reikia pateikti pavyzdį specialiu potvarkiu nurodys Ministrų Taryba.

Tesinys iš puslapio 7

Kada vaikui išduodama Lenkijos piliečio korta?

Jeigu abu tėvai turi Lenko kortą arba ją turi vienas iš tėvų, o kitas, dalyvaujant Lenkijos Konsului, sutinka, kad ši korta būtų išduota. Dėmesio! Tėvo arba motinos, iš kurio buvo atimtos tėvystės teisės, sutikimo nereikia. Jeigu vaikui sukanka 16 metų, jis asmeniškai turi pareikšti sutikimą gauti Lenko kortą. Nepilnamečiui išduota Lenko korta nustoja galioti praėjus metams po to, kai vaikas sulaukia pilnamestystės. Siekdami to išvengti, likus trims mėnesiams iki Lenko kortos galiojimo termino pabaigos, pateikite prašymą dėl jos galiojimo pratęsimo kitiems 10 metų.

Čia rasite pagalbą

ARMENIA: Ambasada RP w Erewanie, ul. Hanrapetutyana 44a, 375010 Erewan, Armenia, telefon: (00-3741) 054 24 93, 054 24 95, faks: (00-3741) 054 24 96, 054 24 98, www.erewan.polemb.net

AZERBEJDŻAN: Ambasada RP w Baku, ul. Kiczik Gala 2, Iczeri Szeher, AZ-1000 Baku Azerbejdżan, telefon: (0-0994-12) 492 01 14, 497 52 81, 497 47 08, faks: (0-0994 12) 492 02 14, www.embpol.azeurotel.com

BIAŁORUŚ: Ambasada RP w Mińsku, 220034 Mińsk, ul. Rumiancewa 6, telefon: (00-37517) 288 21 14, 288 23 13, 288 23 21, 284 36 01, faks: (00-37517) 236 53 89, 236 49 92, ambminsk@nsys.by, minskamb@op.pl
Wydział Konsularny: 220002 Mińsk, ul. Kropotkina 91A, telefon: (00-37517) 284 99 80, 284 99 81, faks: (00-37517) 289 32 55, e-mail: konsulminsk@nsys.by, www.minsk.polemb.net
Konsulat Generalny RP w Brześciu, 224016 Brześć, ul. Kujbyszewa 34, telefon: (00-375-162) 27 00 00, faks: (0-0375 162) 20 38 29, e-mail: konsulkg@brest.by, www.brzesckg.polemb.net
Konsulat Generalny RP w Grodnie, 230023 Grodno, ul. Budionnego 48A, telefon: (00-375-152) 75 15 95, 75 15 90, faks: (00-375-152) 75 15 87, e-mail: konsulgrodno@o2.pl, www.grodnokg.polemb.net

ESTONIA: Ambasada RP w Tallinie, Suur-Karja 1 / Vana Turg 2, 10140 Tallinn, Estonia, telefon: (00-372) 627 82 06, faks: (00-372) 644 52 21, e-mail: poola.info@mail.ee, www.tallinn.polemb.net
Wydział Konsularny: Suur-Karja 1 / Vana Turg 2, 10140 Tallinn, Estonia, telefon: (00-372) 627 82 08, faks: (00-372) 627 82 13, e-mail: poola.info@mail.ee, www.tallinn.polemb.net

FEDERACJA ROSYJSKA: Ambasada RP w Moskwie, ul. Klimaszkina, 123557 Moskwa, telefon: (00-7495) 231 15 00, faks: (00-7495) 231 15 15, e-mail: pol.amb@g23.relcom.ru, www.moskwa.polemb.net
Wydział Konsularny: telefon: (00-7495) 231 15 50, 231 15 51, faks: (00-7495) 231 15 55, e-mail: consulate@polandemb.ru
Konsulat Generalny RP w Sankt Petersburgu, ul. 5-ta Sowietkaja 12, 191036 Sankt Petersburg, telefon: (00-7812) 336 31 40, 336 31 41, faks: (00-7812) 274 43 18, e-mail: konsgenrp@peterlink.ru, konsulat@konsulatrp.ru, www.petersburgkg.polemb.net
Konsulat Generalny RP w Kaliningradzie, Kasztanowaja Aleja 51, 236000 Kaliningrad
Adres do korespondencji: ul. Hozjusza 1, 14-500 Braniewo, skr. poczt. 20, telefon: (00-74012) 27 35 77, 95 04 19 faks: (00-74012) 95 54 36, e-mail: polkon@baltnet.ru
Konsulat Generalny RP w Irkucku: ul. Suche-Batora 18, 664003 Irkuck, telefon: (00-73952) 28 80 10, faks: (00-73952) 28 80 12, e-mail: kgirkuck@sovintel.ru, www.irkuck.polemb.net

GRUZJA: Ambasada RP w Tbilisi, ul. Br. Zubałaszwili 19, 0108 Tbilisi, telefon: (00-995 32) 92 03 98, telefon Sekcji konsularnej: (00-995 32) 93 62 36, faks: (00-995 32) 92 03 97, 93 62 31, e-mail: ambpolgruzja@access.sanet.ge, konspolgruzja@internet.ge, www.tbilisi.polemb.net

KAZACHSTAN: Ambasada RP w Ałmaty, ul. Dżarkienka 9, róg Iskanderowa 11/13 (rejon Gornyj Gigant), 050059 Ałmaty, telefon: (007 727) 258 15 51, 258 16 17, faks: (007 727) 258 15 50, e-mail: ambpol@poland.kz, www.almaty.polemb.net
Wydział Konsularny: telefon: (007 727) 253 35 87, 253 37 68, 253 41 79, faks: (007 727) 258 15 52 e-mail: polkonsulat@poland.kz, polkonsulat@mail.kz

KIRGISTAN

Brak polskiej placówki dyplomatycznej. Sprawami dotyczącymi tego kraju zajmuje się ambasada i Wydział Konsularny w Ałmaty (Kazachstan).

LITWA: Ambasada RP w Wilnie, Smelio g. 20 A, LT – 10 323, Vilnius, telefon: (00-3705) 270 90 01 do 03, 270 90 04 do 05, faks: (00-3705) 270 90 07, e-mail: ambpol@tdd.lt, www.wilno.polemb.net

Konsulat Generalny RP w Wilnie: Smelio g-ve 22A, LT-10323, Vilnius, telefon: (00-3705) 270 90 04 do 05, faks: (00-3705) 270 90 09, e-mail: kgpl@tdd.lt, www.wilnokg.polemb.net

LOTWA: Ambasada RP w Rydze, Mednieku iela 6 B, LV – 1010 Riga, Latvija, telefon: (00-371) 703 15 00, 703 15 09, faks: (00-371) 703 15 49, e-mail: ambpol@apollo.lv, www.ryga.polemb.net

Wydział Konsularny: telefon: (00-371) 703 15 04, faks: (00-371) 703 15 54, e-mail: emb7@ambpolriga.lv; emb8@ambpolriga.lv

MOŁDOWA: Ambasada RP w Kiszyniowie, MD – 2019 Chisinau, Str. Grenoble, 126 A, telefon: (00-37 322) 28 59 50, 28 59 60, 28 59 70, faks: (00-37 322) 228 90 00, polemb@mtc.md, www.kiszyniow.polemb.net

Wydział Konsularny: Str. Vasile Alecsandri 101, MD – 2012 Chisinau, telefon: (00-37 322) 222 38 50, 222 38 51, 222 38 04, faks: (00-37 322) 222 38 52, e-mail: konsulpl@ch.moldpac.md

TADŻYKISTAN

Brak polskiej placówki dyplomatycznej. Sprawami dotyczącymi tego kraju zajmuje się ambasada i Wydział Konsularny w Taszkencie (Uzbekistan).

TURKMENISTAN: Ambasada RP, ul. Azadu 17, 744 005 Aszchabad, telefon: (+99312) 27 40 35, faks: (+99312) 27 31 22, e-mail: ambasada.aszchabad@gmail.com

UKRAINA: Ambasada RP w Kijowie, ul. Jarosławiw Wał 12, 01034 Kyiv-34 Ukraina, telefon: (00-380 44) 230 07 00, faks: (00-380 44) 270 63 36, e-mail: ambasada@polska.com.ua, www.kijow.polemb.net

Konsulat Generalny RP w Kijowie: 01034 Kijów ul. B. Chmielnickiego 60, telefon: (00-38044) 284 00 33, faks: (00-380 44) 234 99 89, e-mail: konsul@polska.com.ua, www.kijowkg.polemb.net

Konsulat Generalny RP we Lwowie: (sprawy wizowo-paszportowe, obywatelstwa, repatriacji i legalizacji dokumentów) ul. Iwana Franki 110, 79011 Lwów, telefon: (00-380 322) 297 08 61 do 4, faks: (00-380 322) 760 974, e-mail: konsul@mail.lviv.ua, www.konsulat.lviv.ua

Konsul Generalny: (sprawy prawne, opiekikonsularnej, kultury, nauki oraz wypłaty rent), ul. Kociubińskiego 11a m3, 79011 Lwów, telefon: (00-380 322) 729 301, telefon/faks: (00-380 322) 298 67 38, e-mail: konsul2@mail.lviv.ua, www.konsulat.lviv.ua

Konsulat Generalny RP w Charkowie: 61002 Charków, ul. Artioma 16, telefon: (00-380 57) 75 78 801, faks: (00-380 57) 75 78 804, e-mail: kgrp@kharkov.ukrtel.ua, www.charkowkg.polemb.net

Konsulat Generalny w Łucku: 43016 Łuck, ul. Katedralna 7, telefon: (00-380 332) 77 06 10 do 12, 77 00 44, faks: (00-380 332) 77 06 15, e-mail: konsul@konsulat.lutsk.ua, www.luckkg.polemb.net

Konsulat Generalny w Odessie: 65014 Odessa, ul. Uspienska 2/1, telefon: (00-380 48) 722 56 96; 722 60 03, faks: (00-380 48) 722 77 01, e-mail: sekretariat@paco.odessa.ua, www.odessakg.polemb.net

UZBEKISTAN: Ambasada RP w Taszkencie, ul. Firdavsiy 66, Junusabadskiy Rayon, 700084 Tashkent, Uzbekistan, telefon: (00-998 71) 120 86 50, faks: (00-998 71) 120 86 51, e-mail: ambasada@bcc.com.uz, www.tashkent.polemb.net

Wydział Konsularny: telefon: (00-998 71) 120 86 52, faks: (00-998 71) 120 86 51

Warszawa, most
Świętokrzyski
*Varšuva, Šventojokryžiaus
tiltas*

Tysiącletnie dziedzictwo

Dzieje państwa polskiego sięgają VIII–IX w., a kolebką polskiej państwowości jest dzisiejsza Wielkopolska (ze stolicą w Poznaniu). Za pierwszego historycznego władcę Polski uchodzi książę Mieszko I, który po ślubie z czeską księżniczką Dobrawą, w 966 r. przyjmuje chrzest. Za jego rządów (do 992 r.) dochodzi do zjednoczenia ziem polskich (w granicach zbliżonych do współczesnych, z wyjątkiem niezdobytych wówczas Warmii i Mazur) i chrystianizacji kraju. Syn Mieszka – Bolesław Chrobry – staje się pierwszym królem Polski (panuje w latach 992–1025). Przeformowe daty w ponad 1000-letniej historii naszego kraju to:

- 1076 – koronacja Bolesława Śmiałego w Krakowie (po ponad 40-letnim kryzysie monarchii)
- 1138 – rozbięcie dzielnicowe kraju po śmierci księcia Bolesława Krzywoustego, poszczególne dzielnice zyskują samodzielność
- 1320 – zjednoczenie państwa, koronacja Władysława Łokietka
- 1364 – powstaje Uniwersytet Jagielloński, pierwsza wyższa uczelnia w Polsce (dwa wieki później niż najstarszy na świecie uniwersytet – w Bolonii i cztery wieki wcześniej niż pierwsza uczelnia w Moskwie)
- 1385 – pierwsza unia polsko-litewska dająca początek największemu w XV w. państwu w Europie, sięgającym od Morza Czarnego aż do Bałtyku

- XVI w. – złoty wiek w historii Polski, kraj jest rozległy i zasobny, na powierzchni 990 tys. km kw. (trzy razy więcej niż dziś) mieszka 11 mln ludzi, panuje tolerancja religijna i wolność sumienia
- 1569 – unia lubelska, pieczętująca związek Królestwa Polskiego z Wielkim Księstwem Litewskim, początek Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- 1573 – konfederacja warszawska zapewnia pełną wolność praktyk religijnych, zapada decyzja o wolnym wyborze króla głosami szlachty (ok. 10 proc. społeczeństwa)

- XVII w. – srebrny wiek, naznaczony wojnami Rzeczypospolitej z Moskwą, Turcją, Szwecją i wewnętrznym konfliktem z ukraińskimi Kozakami
- 1683 – wojska europejskie pod wodzą polskiego króla Jana III Sobieskiego pokonują armię turecką pod Wiedniem, groźba podboju muzułmańskiego zażegnana
- 1772 – pierwszy rozbiór Rzeczypospolitej (kolejne w 1793 i 1795) – kraj dzielą między siebie silniejsi w tym czasie sąsiedzi: Prusy, Rosja i Austria
- 1791 – Konstytucja 3 maja – pierwsza w Europie i druga w świecie nowocześnie spisana konstytucja, zawierająca prawa i obowiązki obywateli
- 1795 – utrata niepodległości skutkuje szybkim utworzeniem już dwa lata później Legionów Polskich we Włoszech, walczących o wolną Polskę (patrz Mazurek Dąbrowskiego)

- XIX w. – wiek powstań narodowych przeciw zaborcom, każde pokolenie walczy o wolność (1807–1812 u boku Napoleona, 1830–31 w powstaniu listopadowym, 1848 w Wiośnie Ludów, 1863–64 w powstaniu styczniowym, 1905–07 w rewolucji w Królestwie Polskim i Rosji)

- 1918 – odzyskanie niepodległości po 123 latach niewoli (symboliczna data: 11 listopada, dzień przekazania przez radę regencyjną pełnych uprawnień naczelnikowi państwa Józefowi Piłsudskiemu)
- 1919 – 21 – wojna polsko-bolszewicka, dzięki zwycięskiej obronie Warszawy (symboliczna data: 15 sierpnia 1920 – przełamanie frontu i początek polskiej ofensywy) Polacy ratują Europę przed zalewem komunizmu
- 1939 – IV rozbiór Polski (symboliczna data: 23 sierpnia 1939 – pakt faszystowsko-komunistyczny Ribbentrop – Mołotow, 1 września 1939 – atak niemiecki, 17 września 1939 – atak sowiecki)
- 1945 – kapitulacja Niemiec i początek sowieckiej okupacji, a następnie dominacji nad Polską
- 1980 – powstanie pierwszego w bloku komunistycznym niezależnego związku zawodowego „Solidarność” (wcześniej krwawe protesty robotników w 1956 r. w Poznaniu i w 1970 r. na Wybrzeżu, później w 1981 r. zdławienie ruchów wolnościowych i wprowadzenie stanu wojennego)
- 1989 – odzyskanie niepodległości (symboliczna data: 4 czerwca, w pierwszych częściowo wolnych wyborach partia komunistyczna sromotnie przegrywa z kandydatami „Solidarności”)

Zygmunt August (1520–1572), król Polski od 1548 do 1572

*Zigimantas Augustas (1520-1572),
Lenkijos karalius nuo 1548 iki 1572*

Tūkstantmetis paveldas

Lenkijos valstybė minima nuo VIII-IX a., o jos lopšys yra dabartinė Didžioji Lenkijos vaivadija (su sostine Poznanėje). Pirmuoju istoriniu Lenkijos valstybės valdovu laikomas kunigaikštis Mieško I, kuris 966 metais vedė čekų princesę Dobravą ir priėmė krikštą. Jo viešpatavimo metais (iki 992 m.) suvienijamos Lenkijos žemės (kurių ribos artimos dabartinėms, išskyrus tuometinį Varmijos Mozūrų kraštą), pakrikštijama lenkų tauta. Karūnuojamas Mieško sūnus, pirmasis Lenkijos Karalius, Boleslavas Narsusis (valdymo metai 992-1025). 1000 šalies istorijoje nurodomos reikšmingų lūžių datos:

- 1076 – Krokuvoje karūnuojamas Boleslavas Narsusis (po 40 monarchijos krizės metų)
- 1138 – po Boleslovo Kreivaburnio mirties šalis padalijama į regionus, atskiri regionai tampa nepriklausomi.
- 1320 – suvienijama valstybė, karūnuojamas Vladislovas Lokietka.
- 1364 – Lenkijoje įkuriami pirmą aukštoji mokykla - Jogailos Universitetas (dviem metais vėliau nei seniausias pasaulyje Bolonijos Universitetas ir keturiais metais anksčiau nei aukštoji mokykla Maskvoje)
- 1385 – Lietuvos – Lenkijos unijos pradžia, bei dižiausias XV amžiaus Europos valstybės prasidedančios nuo Juodosios ir besitęsiančios iki Baltijos jūros įkūrimo pradžia.
- XV a. – auksinis Lenkijos istorijos amžius, vieninga ir turtinga šalis apimanti 990 tūkstančių kvadratinį kilometrų (tris kartus didesnė nei šiandieną), gyventojų skaičius - II milijonų, toleruojamas visos religijos bei minties laisvė.
- 1569 – pasirašoma Liublino unija, patvirtinanti Lenkijos karalystės ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės sąjungą Žečpospolitą, vienijančią dvi tautas.
- 1573 – Varšuvos konfederacija paskelbia tikėjimo laisvę, išgalioja sprendimas leidžiantis bajorams balsavimų keliu rinkti karalių (apie 10 procentų visuomenės).
- XVII a. – sidabrinis Lenkijos istorijos amžius, 1683 metais paženklintas Žečpospolitos kovomis su Maskva, Turkija, Švedija ir vidiniais konfliktais su Ukrainos Kazokais. 1683 metais, prie Vienos, Jono Sobieskio III vadovaujama kariuomenė nugalė turkų armiją ir galutinai sustabdė Otomanų imperijos ekspansiją.
- 1772 – pirmasis Žečpospolitos padalijimas (sekantys padalijimai 1793 ir 1795 metais) – kraštą tarpusavyje dalijasi stipriausi to laikmečio kaimynai: Prūsai, Rusai ir Austrai.
- 1791 – gegužės trečiosios konstitucija – pirmoji Europoje ir antroji pasaulyje parengta konstitucija nurodanti piliečių teises ir pareigas.
- 1795 – okupacija sąlygoja Lenkijos legijonų, kovojančių už laisvą Lenkiją, susikūrimą Italijoje (žiūrėti Dambrovskio Mazurką)
- XIX a. – liaudies sukilimų amžius prieš grobikus (1807-1812) kartų kova už laisvę tikintis Napoleono palaikymo (1830-31 lapkričio mėnesio sukilimas, 1818 Tautų Pavasaris, 1863-64 sausio mėnesio sukilimas, 1905-07 revoliucijos Lenkų karalystėje ir Rusijoje)
- 1918 m., po 123 metų nelaisvės, atgauta nepriklausomybė (simbolinė data: lapkričio II diena) taryba valstybės vadovui Juzefui Pilsuskiui perduoda visus įgaliojimus.
- 1919 - 21 m. – Lenkijos – bolševikų karas, po pergalingo laimėjimo, apgynus Varšuvą, (simbolinė data: 1920 metų rugpjūčio 15 dieną pralaužiama fronto linija ir Lenkija pradeda puolimą) Europa išgelbėjama nuo komunizmo antplūdžio.
- 1939 - IV Lenkijos padalijimas (simbolinė data 1939 metų rugpjūčio 23 diena – pasirašytas Ribentropo – Molotovo paktas; 1939 m., rugsėjo 1 dieną, Vokietija užpuola Lenkiją, tą pačią dieną 17 dienų Raudonoji armija išgyjuoja į Rytų Lenkiją) 1945 – Vokietijos kapituliacija, Sovietinės okupacijos pražia ir ilgi priešpaudos metai.
- 1980 – komunistinės santvarkos sąlygomis kyla pirmasis nepriklausomas profesinių sąjungų judėjimas Solidarumas (anksčiau, 1956 metais ir 1970 metais Poznanėje kilę darbininkų protestai buvo nuslopinti, 1981 metų judėjimai už laisvę numalšinti ir įvesta karinė padėtis).
- 1989 – atkovota nepriklausomybė (simbolinė data: birželio 4 diena, pirmųjų dalinai laisvų rinkimų metu komunistinė partija gėdingai pralaimi prieš Solidarumo judėjimo kandidatus).

Zaprzysiężenie Konstytucji 3 maja w 1791 roku
Gegužės 3, Konstitucijos Priėmimas

Hymn Polski – Mazurek Dąbrowskiego

Lenku himnas – Dambrovskio Mazurka

- 1 Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy,
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.

ref.: Marsz, marsz, Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski,
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.

- 2 Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami,
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.

ref.: Marsz, marsz, Dąbrowski...

- 3 Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.

ref.: Marsz, marsz, Dąbrowski...

- 4 Już tam ojciec do swej Basi
Mówi zapłakany –
„Słuchaj jeno, pono nasi
Biją w tarabany”

ref.: Marsz, marsz, Dąbrowski...

Józef Wybicki
Juozas Vibickis

Mazurek Dąbrowskiego jest oficjalnym hymnem Polski od 26 lutego 1927 r. Pieśń, do której słowa napisał Józef Wybicki, powstała w lipcu 1797 r. w miasteczku Reggio Emilia w Italii (pierwotny tytuł: „Pieśń Legionów Polskich we Włoszech”). Autor melodii, opartej na motywach mazurka, jest nieznanym. „Pieśń Legionów...” zagrzewała do boju powstańców listopadowych (1830–31), styczniowych (1863–64) i uczestników rewolucji 1905-07 r. Śpiewali ją Polacy podczas Wielkiej Emigracji (po 1831 r.) i na frontach I i II wojny światowej. Podczas Wiosny Ludów 1848 r., zgodnie z hasłem „Za wolność Waszą i Naszą”, pieśń tę śpiewano na ulicach Pragi, Wiednia czy Berlina; w ramach solidarności z Polską została ona przetłumaczona już w XIX w. na 17 języków europejskich.

1927 metų vasario 26 dieną Dambrovskio Mazurka oficialiai paskelbta Lenkijos himnu. Ši daina sukurta 1797 metais Italijoje, Emilijos Redžio miestelyje (autentiškas pavadinimas „Lenkų legionų daina Italijoje“). Melodijos, kuri sukurta mazurkos motyvais, autorius yra nežinomas. Dainuodami „Legionų dainą“ į kovą kilo lapkričio mėn. (1830 – 31), sausio mėn. (1863 – 64) sukilėliai ir 1905 – 07 m. revoliucionieriai. Ją dainavo lenkai didžiausios emigracijos metu (1831 m.) bei I ir II pasaulinio karo frontuose. Tautų Pavasario metais kartu su šuniumi „Už jūsų ir mūsų laisvę“ daina skambėjo Prahos, Vienos ir Berlyno gatvėse; XIX a., solidarizuojantis su Lenkija ši daina buvo išversta į 17 Europos kalbų.

Jest nas blisko 60 milionów

Co trzeci Polak mieszka poza ojczyzną. Demografowie szacują liczebność Polaków, rozszarych po całym świecie, na około 60 milionów. Z tego tylko niecałe 39 mln mieszka na stałe w Polsce.

Największe skupiska osób polskiego pochodzenia to:

Stany Zjednoczone Ameryki Pn.

– 10 mln 600 tys. osób,

Niemcy – 2 mln,

Brazylia – 1 mln 800 tys.,

Francja – 1 mln 50 tys.,

Ukraina – 900 tys.,

Białoruś – 900 tys.,

Kanada – 900 tys.,

Wielka Brytania – 500 tys.,

Argentyna 450 tys., Litwa – 300 tys.,

Rosja – 300 tys., Australia 200 tys.

Czechy – 100 tys., Kazachstan – 100 tys.,

Szwecja – 100 tys., Włochy – 100 tys.,

Łotwa – 75 tys., RPA 40 tys.

(Źródło: dane organizacji polskich i polonijnych)

Mūsų beiveik 60 milijonų

Kas trečias lenkas gyvena užsienyje. Demografų duomenimis lenkų, gyvenančių įvairiose pasaulio vietose, yra beveik 60 milijonų, iš jų tik 39 milijonai gyvena Lenkijos Respublikoje.

Daugiausia lenkų tautybės asmenų gyvena:

Jungtinėse Amerikos Valstijose - 10 mln. 600 tūkst., Vokietijoje - 2 mln., Brazilijoje - 1 mln. 800 tūkst.

Prancūzijoje - 1 mln. 50 tūkst., Ukrainoje - 900 tūkst., Baltarusijoje - 900 tūkst., Kanadoje - 900 tūkst.,

Didžiojoje Britanijoje - 500 tūkst., Lietuvoje - 300 tūkst., Rusijos Federacijoje - 300 tūkst., Čekijoje - 100

tūkst. Kazakstane - 100 tūkst., Švedijoje - 100 tūkst., Italijoje - 100 tūkst., Latvijoje - 75 tūkst.

(Informacijos šaltinis: Lenkų Bendruomenė)

Polskie miasta poza Polską

Największym skupiskiem ludności polskiego pochodzenia na świecie jest Chicago (1,5–1,8 mln), kolejne miejsca zajmują Nowy Jork (700 tys.) i Detroit (500 tys.) oraz kanadyjskie Toronto (220 tys.). Ponad 100 tys. Polaków mieszka w Wilnie na Litwie, a ponad 80 tys. w Grodnie na Białorusi.

Lenku miestai už Lenkijos sienos ribų

Daugiausiai žmonių lenkų kilmės gyvenančių pasaulyje yra Čikagoje (1,5 - 1,8 mln), New York'e (700 tūkst) ir Detroit'e (500 tūkst), o taip pat kanados Toronte (220 tūkst).

Daugiau nei 100 tūkst lenkų gyvena Vilniuje Lietuvoje ir daugiau nei 80 tūkst Gardnie, Baltarusijoje.

USTAWA
z dnia 7 września 2007 r.

o Karcie Polaka

realizując postanowienia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie udzielania pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym, wypełniając moralny obowiązek wobec Polaków na Wschodzie, którzy na skutek zmiennych losów naszej Ojczyzny utracili obywatelstwo polskie, spełniając oczekiwania tych, którzy polskimi obywatelami nigdy wcześniej nie byli, lecz ze względu na swoje poczucie tożsamości narodowej pragną uzyskać potwierdzenie przynależności do Narodu Polskiego, w celu wzmocnienia więzi łączących Polaków na Wschodzie z Macierzą oraz wspierając ich starania o zachowanie języka polskiego oraz kultywowanie tradycji narodowej, postanawia się, co następuje:

Art. 3.

1. Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność do Narodu Polskiego.
2. Karta Polaka poświadcza uprawnienia wynikające z niniejszej ustawy.